ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету журналістики
_____ В.В. Костюк
«31» серпня 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОН-ФІКШН ЯК ТРЕНД СУЧАСНИХ КОМУНІКАЦІЙ
підготовки магістрів
заочної форми здобуття освіти

ВИКЛАДАЧ: Ковпак Вікторія Анатоліївна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальних
комунікацій та інформаційної діяльності

Протокол № 1 від "27" серпня 2026 р.
Завідувач кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
_____ В.В. Березенко

2026 рік

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
(Нон-фікшн як тренд сучасних комунікацій)

Зв'язок з викладачем: Ковпак Вікторія Анатоліївна
E-mail: Kovpak.viki@ukr.net
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11299
Телефон: 095 122 37 15
Інші засоби зв'язку: Viber, https://www.facebook.com/kovpak.viki/
Кафедра: соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, 2 навч. корпус, 218 ауд.

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння знань щодо визначення основних тенденцій нон-фікшн як актуальної комунікаційної форми.
Основними завданнями навчальної дисципліни є: висвітлити понятєві характеристики художнього репортажу, змістового перетину між фактом і вигадкою; навчити виявляти та застосовувати стилістичні прийоми нон-фікшну: деталь, портрет, метафору, ампліфікацію та ін.; проаналізувати стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків і молодих початківців, пулітцерівських лауреатів і переможців фахових конкурсів та української школи репортажу; охарактеризувати категорію «художнє» в репортажі; сформувати знання про складники написання нон-фікшн: ідея, навик, досвід; ознайомити з найкращими українськими книжками в жанрі нон-фікшн, які вийшли в Україні; ознайомити зі зразками нон-фікшн як тренду комунікаційних кейсів для дітей.

Постзв'язки: «Підготовка кваліфікаційної роботи»

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**заочна форма здобуття освіти**
1	***2***
Статус дисципліни	**Вибіркова / блок освітніх компонентів вільного вибору в межах Університету**
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	**3**
Кількість годин	90
Лекційні заняття	8 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна робота	82 год.
Консультації	*щопонеділка, 10*00 – 12*00, формат (за домовленістю, zoom))*

Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11299

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	**Методи навчання**	**Форми і методи оцінювання**
1	*2*	*3*
Програмні компетентності: *Загальні компетентності* ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. *спеціальні компетентності:* СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики;	Методи: робота з навчальними матеріалами; виконання вправ із творчопису; опрацювання нон-фікшн-літератури та художніх репортажів; написання матеріалів	Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий). Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота). Контрольні заходи: індивідуальне практичне завдання (блок вправ із творчопису); залік (презентація виконаних вправ із творчопису)

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми. СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. *Програмні результати навчання:* РН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів. РН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості художнього репортажу: між фактом і вигадкою. Стилістичні прийоми нон-фікшну: деталь, портрет, метафора, ампліфікація та ін.

Історія жанру. Сучасний український репортаж: канони, межа між фактом і вигадкою. Стилістичні прийоми нон-фікшну: деталь, портрет, метафора, ампліфікація, парцеляція, масштабування, звукопис.

Змістовий модуль 2. Нон-фікшн: стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків і молодих початківців, пулітцерівських лауреатів і переможців фахових конкурсів та української школи репортажу. Ключі до нон-фікшну: про художнє в репортажі

Стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків: мультиперспективізм; багатоголосся Світлани Алексієвич; мистецтво перевтілення (Том Вулф); ґонзо: авторське бачення і погляд на самого себе; сенсибільність; нарисовість (Річард Голдстейн); здатність змінити ракурс, рамкування; порівняння; міжкультурні паралелі-порівняння (Наталя Гуменюк); калейдоскоп характерів (Катажина Квятковська-Москалевич), поєднання інтерв'ю із репортажем (Барбара Голдсміт); ефектне закільцювання.

Змістовий модуль 3. Як написати нон-фікшн: ідея, навик, досвід

Структура матеріалу: ідея, історії, яскравість, провокативність, досвід, навик.

Змістовий модуль 4. Найкращі українські книжки в жанрі нон-фікшн, які вийшли в Україні. Нон-фікшн як тренд комунікаційних кейсів для дітей

Огляд українських книжок у жанрі нон-фікшн, які вийшли в Україні (О. Забужко «І знову я влізаю в танк…», «Планета Полин», О. Фреймут «Де їсть і з ким спить Ольга Фреймут», В. В'ятрович «Війна і міф. Невідома Друга світова», Пітер Померанцев «Це не пропаганда» та ін.). Нон-фікшн для дітей: функціональне призначення, проблематика.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**	**Згідно з розкладом**
		з.ф.	
1	***2***	***3***	***4***
Лекція 1	Особливості художнього репортажу: між фактом і вигадкою План питань: 1. Історія жанру 2. Українська художня репортажистика	2	*тиждень 1*
Лекція 2	Стилістичні прийоми нон-фікшну: деталь, портрет, метафора, ампліфікація (за М. Титаренко) План питань: 1. Деталь 2. Портрет 3. Метафора 4. Ампліфікація 5. Парцеляція 6. Звукопис	2	*тиждень 2*

Лекція 3	Нон-фікшн: стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків і молодих початківців, пулітцерівських лауреатів і переможців фахових конкурсів та української школи репортажу (за М. Титаренко) План питань: 1. Мультиперспективізм (Гей Теліз) 2. Багатоголосся (С. Алексієвич) 3. Мистецтво перевтілення (Том Вулф) 4. Авторське бачення 5. Сенсибельність текстів	2	*тиждень 3*
Лекція 4	Нон-фікшн: стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків і молодих початківців, пулітцерівських лауреатів і переможців фахових конкурсів та української школи репортажу План питань: 1. Репортажисти-класики і молоді початківці, пулітцерівські лауреати і переможці фахових конкурсів та української школи репортажу	2	*тиждень 4*
Самостійна робота	Особливості художнього репортажу: між фактом і вигадкою. Стилістичні прийоми нон-фікшну: деталь, портрет, метафора, ампліфікація та ін. Питання для розгляду: 1. Історія жанру. 2. Сучасний український репортаж: канони, межа між фактом і вигадкою. 3. Стилістичні прийоми нон-фікшну: деталь, портрет, метафора, ампліфікація, парцеляція, масштабування, звукопис. Виконання вправ із творчопису	20	*Тиждень 1 – 2*
Самостійна робота	Нон-фікшн: стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків і молодих початківців, пулітцерівських лауреатів і переможців фахових конкурсів та української школи репортажу. Ключі до нон-фікшну: про художнє в репортажі Питання для розгляду: 1. Стилістичні прийоми-ключі репортажистів-класиків: мультиперспективізм; багатоголосся Світлани Алексієвич; мистецтво	20	*Тиждень 3 – 4*

	перевтілення (Том Вулф); ґонзо: авторське бачення і погляд на самого себе; сенсибільність; нарисовість (Річард Голдстейн); здатність змінити ракурс, рамкування; порівняння; міжкультурні паралелі-порівняння (Наталя Гуменюк); калейдоскоп характерів (Катажина Квятковська-Москалевич), поєднання інтерв'ю із репортажем (Барбара Голдсміт); ефектне закільцювання. Огляд головного репортажного медіа країни – Reporters: прочитати від десяти художніх репортажів. Виконання вправ із творчопису		
Самостійна робота	Як написати нон-фікшн: ідея, навик, досвід Питання для розгляду: Структура матеріалу: ідея, історії, яскравість, провокативність, досвід, навик Огляд матеріалів рубрики «Репортажі» The Ukrainians (https://theukrainians.org/category/reportages/) Виконання вправ із творчопису	20	*Тиждень 5 – 6*
Самостійна робота	Українські книжки в жанрі нон-фікшн, які вийшли в Україні. Нон-фікшн як тренд комунікаційних кейсів для дітей. Питання для розгляду: 1. Огляд українських книжок у жанрі нон-фікшн, які вийшли в Україні (О. Забужко «І знову я влізаю в танк…», «Планета Полин», О. Фреймут «Де їсть і з ким спить Ольга Фреймут», В. В'ятрович «Війна і міф. Невідома Друга світова», Пітер Померанцев «Це не пропаганда» та ін.). Нон-фікшн для дітей: функціональне призначення, проблематика. Огляд телеграм-каналу «Репортерське пальто».	22	*Тиждень 7*

	Виконання вправ із творчопису		

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу***	**Критерії оцінювання та термін виконання***	**Усього балів**
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Поточний контроль				
Самостійна робота 1–2 тижнів	Виконання вправ із творчопису	1. Вправа «Запашні слова» Описати запах осені, Нового року, рідного дому, дитинства, грошей 2. Описати «картину»: Дівчина злякалася, хлопець зголоднів, машина розбилася, дитина зраділа 3. Інтерактивне завдання: «Ситуації»: Варто нестандартно, але правдиво, описати ландшафт за вікном; віднайти унікальні деталі в кімнаті, які б можна було інкрустувати у текст; описати, як кипить чайник (звукопис); як шумить ліс; переговорити з колегою і вивудити найпромовистішу деталь її характеру для опису портрета; закодувати предмет у метафору-інтригу.	Використання стилістичних прийомів, авторський підхід, креативність, оригінальність – 15 балів	15
Самостійна робота 3–4 тижнів	Огляд головного репортажного медіа країни – Reporters:	1. Написати монолог / діалог неживих предметів (наприклад,	Використання стилістичних прийомів, авторський підхід,	15

	прочитати від десяти художніх репортажів (визначити тематичні пріоритети, стилістичні прийоми) Виконання вправ із творчопису	монолог кулі, діалог листя під час листопаду). 2. Скласти персональний словничок неологізмів	креативність, оригінальність – 15 балів	
Самостійна робота 5–6 тижнів	Огляд матеріалів рубрики «Репортажі» The Ukrainians (https://theukrainians.org/category/reportages/): тематичні акценти; стилістичні прийоми, застосування дискурс-аналізу. Виконання вправ із творчопису	Виявити у прочитаних текстах нон-фікшн ключі, описані в теоретичних модулях	Застосування теоретичних знань у практичних кейсах – 15 балів	15
Самостійна робота 7 тижня	Огляд телеграм-каналу «Репортерське пальто»: актуальні рецензії; Виконання вправ із творчопису	Написати текст нон-фікшн відповідно до зразків (приклади): - О. Фреймут «Де їсть і з ким спить Ольга Фреймут. Мандрівник Західною Україною»; - В. В'ятрович «Війна і міф: невідома Друга світова»;	Використання стилістичних прийомів, авторський підхід, креативність, оригінальність – 15 балів	15

		- В. Єрмоленко «Далекі близькі. Есеї з філософії та літератури» - О. Криштопа «Україна: масштаб 1:1» (корисні матеріали за посиланням: https://ms.detector.media/maister-klas/post/13197/2015-05-07-oleg-kryshtopa-stereotypy-ne-treba-ni-ruynuvaty-ni-pidtverdzhuvaty/). - О. Яремчук, І. Середа Де мама. Про що мовчить остання єврейка у місті, яке колись звалось «галицьким Єрусалимом» (https://theukrainians.org/de-mama/) - М. Савка Житиму. Історія Тайри (https://reporters.media/zhytymu-istoriya-tajry/) або на власний розсуд		
Усього за поточний контроль	**4**			**60**
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Опитування у вигляді тесту подано у системі Мудл https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11299	Складається із відповіді на теоретичні питання у вигляді тестів у системі Мудл. За відповіді на тестові завдання студент може	**10**

			отримати до 10 балів (1 правильна відповідь= 1 бал)	
	ІДЗ	Публічний захист вправ із творчопису, підготовлених у межах самостійної роботи. Написати та презентувати текст нон-фікшн у будь-якому жанрі (епістолярій, художній есей, портретний нарис, художній репортаж тощо)	Студент може отримати до 30 балів за підготовлений матеріал. Використання стилістичних прийомів, авторський підхід, креативність, оригінальність – вимоги до тексту	**30**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Боднар О. Коли факти читаються як роман: головне про жанр художнього репортажу. *Vivat.* https://vivat.com.ua/blog/holovne-pro-zhanr-khudozhnoho-reportazhu/ (дата звернення: 01.09.2026).

2. Воронін С. Нон-фікшн по-українськи: як ринок знайшов свого читача. *Україна медійна*. 26 травня 2026. . URL: https://mediaukraine.com.ua/mediagramotnist/ukrayinski-vydavnycztva-non-fikshn-hto-formuye-rynok-i-smak-chytacha/ (дата звернення: 01.09.2026).

3. Грудка О. Як написати хороший нон-фікшн: 7 порад від Ростислава Семківа. *Читомо.* 02.11.2018. URL: https://chytomo.com/iak-napysaty-khoroshyj-non-fikshn-7-porad-vid-rostyslava-semkiva/ (дата звернення: 01.09.2026).

4. Ковпак В.А., Лебідь Н.М. Концепт московського імперіалізму в оптиці публіцистики світового українства: антиколоніальні наративи та стратегеми. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* Том 36 (75) № 5, 2025.

5. Кубусь Пухатек. Українська художня репортажистика. *WiseCow*. 2018. URL: https://wisecow.com.ua/zhurnalistika/zhurnal%D1%96stika-v-l%D1%96teratur%D1%96/ukra%D1%97nska-xudozhnya-reportazhistika.html (дата звернення: 01.09.2026).

6. Лівін М. Реальність кличе: 14 найкращих нон-фікшн книг року українською. «Нон-фікшн книжок українською 2020-го не просто багато, вони винятково добрі». *The Village.* 11 грудня 2020. URL: https://www.the-village.com.ua/village/knowledge/knowledge-2020/305309-realnist-kliche-14-naykraschih-non-fikshn-knig-roku-scho-viyshli-ukrayinskoyu (дата звернення: 01.09.2026).

7. Наумець І. Марина Ахмедова: репортаж як стиль життя. *Медіаграмотність.* URL: http://osvita.mediasapiens.ua/material/17334 (дата звернення: 01.09.2026).

8. Семчишин Я. Художній репортаж: факт чи вигадка .Конспект дискусії про особливості художнього репортажу. *The Ukrainians.*. URL: https://theukrainians.org/khudozhniy-reportazh/ (дата звернення: 01.09.2026).

9. Титаренко М. Американський новий журналізм: Terra Incognita. *Медіакритика.* URL: http://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/amerykanskyy-novyy-zhurnalizm-terra-incognita.html (дата звернення: 01.09.2026).

10. Титаренко М. Ключі до нон-фікшну: мистецтво змінити ракурс. *ЛітАкцент.* URL: http://litakcent.com/2017/06/01/klyuchi-do-non-fikshnu-mistetstvo-zminiti-rakurs/ (дата звернення: 01.09.2026).

11. Титаренко М. Ключі до нон-фікшну: правдивіше за реальність. *ЛітАкцент.* URL: http://litakcent.com/2017/01/13/kljuchi-do-non-fikshnu-pravdyvishe-za-realnist/ (дата звернення: 01.09.2026).

12. Титаренко М. Ключі до нон-фікшну: як у романі, або Клондайк фактур і персонажів. *ЛітАкцент.* URL: http://litakcent.com/2018/03/01/klyuchi-do-non-fikshnu-yak-u-romani-abo-klondayk-faktur-i-personazhiv/ (дата звернення: 01.09.2026).

13.Титаренко М. Не музи, а м'язи. 50 вправ із творчопису. Київ : Лабораторія, 2023. 360 с.

14. Чапай А. Краматорськ. Репортаж. *INSIDER.* URL: http://www.theinsider.ua/politics/54da26813d51a/ (дата звернення: 01.09.2026).

15. William D. Romey Science as fiction or nonfiction?: A Physical Scientist's View from a General Semantics Perspective. *A Review of General Semantics*. Vol. 37. No. 3 (Fall 1980). PP. 201–207. URL: https://www.jstor.org/stable/42575477 (Accessed: 01.09.2025).

16. Non-fiction text types. *BBC.* URL: https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zqtwnbk/revision/1 (Accessed: 01.09.2026).

Інформаційні ресурси

1. INSIDER. URL: http://www.theinsider.ua/art/7-non-fikshn-knig-yaki-slid-prochitati-negaino/.

2. Видавництво «Темпора». URL: https://tempora.com.ua/uk/

3. Курс лекцій «Журналістика в літературі». Читає Ростислав Семків, літературознавець, літературний критик, перекладач, видавець, доцент Національного університету «Києво-Могилянська Академія». URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PLLBMxlRQfCFNDRMTYh-pc3xeX92XOTMdO

4. Репортерське пальто. Канал по репортаж, документальну літературу, тексти і як із цим працювати. URL: https://t.me/reporterscoat

5. Репортажі. *The Ukrainians*. URL: https://theukrainians.org/category/reportages/

7. Регуляції і політики курсу

Визнання результатів неформальної освіти

Врахування результатів, отриманих здобувачем завдяки механізмам

неформальної освіти – проходження онлайн-курсів (наприклад, Litosvita. Школа творчого та професійного письма), участь у конкурсі письменницької майстерності – забезпечується засвідченням такого врахування в силабусі освітньої компоненти

Відвідування занять. Регуляція пропусків.
Відвідування занять обов'язкове, оскільки освітній компонент зорієнтовано на максимальну практику отримання навичок роботи у застосуванні інструментів нон-фікшн як стилю. Очікується, що студенти в аудиторії (дистанційно, очно) активно відповідають на питання, підтримують конструктивну дискусію, виконують практичні завдання у рамках лекції.
Завдання мають бути виконанні перед заняттями. Пропуски можливі лише з поважної причини, підтвердженої документально. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності
Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові творчі завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства, створені лише силами штучного інтелекту – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, музика, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно застосовані з посиланням на автора! До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки як творчого, так і академічного напряму, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті
Будь ласка, переведіть у беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять (офлайн). Якщо розмова термінова, то вийдіть із аудиторії та згодом поверніться. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти та месенджерів, соціальних мереж. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем). Під час дистанційного навчання очікується, що здобувачі будуть із увімкненими камерами. Мікрофони варто вмикати під час дискусії та відповіді на питання.

Комунікація

Очікується, що студентство регулярно перевірятиме сторінку дисципліни в Moodle та реагуватиме своєчасно. Усі робочі оголошення надсилаються через Moodle у розділі «Форум новин» та чаті дисципліни узгодженої соціальної мережі.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2026-2027 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ https://lnk.ua/gk4x2wkVy .

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШІ:

1. Дозволені та рекомендовані сценарії використання ШІ:

- **Креативний пошук та брейнштормінг:** генерація ідей для медіапроєктів, пошук кутів висвітлення теми, розробка концепцій заголовків та форматизації контенту.
- **Аналітика та обробка великих масивів даних:** транскрибування та первинне структурування аудіо/відеозаписів, аналіз великих текстових масивів (open-data, звітність, аналітичні документи), виявлення патернів та ключових тез.
- **Візуальне та естетичне оформлення:** створення дизайнерських референсів, ілюстрацій, мокапів, графічних елементів для лонгрідів чи промоматеріалів (з обов'язковим маркуванням штучного походження візуалу).
- **Редагування та коригування:** стилістичне редагування власних текстів, коректура, переклад, оптимізація структури матеріалу.

2. Категоричні заборони та порушення:

- **Фальсифікація та дезінформація:** заборонено згенерований ШІ текст видавати за реальні факти, цифрові показники, коментарі, інтерв'ю чи цитати реальних людей.
- **Генерація псевдоджерел:** заборонено використовувати згенеровані ШІ посилання, цитати чи статистичні дані без їхньої обов'язкової первинної перевірки.
- **Генерація дипфейків:** заборонено використання маніпулятивних фото-, аудіо- та відеоматеріалів, створених ШІ для введення аудиторії в оману чи дискредитації осіб.
- **Плагіат та видавання ШІ-контенту за власний:** подання повністю або значною мірою згенерованого ШІ тексту чи медіапродукту під своїм іменем без відповідного зазначення та покликань вважається порушенням академічної доброчесності.

3. Принцип прозорості та підзвітності:

- **Прозорість:** у разі використання ШІ для виконання навчальних практичних завдань чи проєктів здобувач вищої освіти зобов'язаний зазначити це у примітці/описі до роботи (із вказівкою назви інструменту та характеру його використання, наприклад: *«Візуальний контент згенеровано за допомогою «....»; транскрипцію інтерв'ю виконано сервісом Whisper»*).
- **Персональна відповідальність автора:** штучний інтелект не є автором або співавтором матеріалу. **Здобувач вищої освіти несе повну особисту відповідальність** за достовірність фактів, етичність та юридичну відповідність (дотримання авторських прав, відсутність мови ворожнечі тощо) кожного оприлюдненого або поданого на оцінювання матеріалу.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz .

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://lnk.ua/EYNg6GpVZ .
Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/QRVdWGwe3; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/3R4avGqeJ.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з

інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://lnk.ua/5pVJr17VP.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua/.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.